

Tasnádi Szandra Katalin
Magyar Képzőművészeti Egyetem
Szobrászművész szakosztály
III. évfolyam

Témavezetők:

Dr. habil DLA Sass Valéria szobrászművész

Szabó Ádám DLA egyetemi adjunktus

Transbox

Ég és Föld harca

35x35x35 cm

öntapadós fólia, üveg, tükör

vegyes technika

2014

Az Ige

30x30x30 cm

homokfújt tükör

vegyes technika

2014

Az Isten

25x25x25 cm

homokfújt üveg

vegyes technika

2014

Transbox

„...Az Isten a teremő. A szavak pedig szintén teremtenek.

- De hisz maga mondta, hogy a szavak tükröznek.

- Teremteni és tükrözni egy és ugyanaz...”

„... Úgy tetszik, mintha a szavak tükröznék a világot, amelyben élünk, a valóságban azonban teremtik. Ugyanúgy teremtik meg a szavak az Istent is...”

„...Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige...Az isten az a szó, amelyik az Istent megteremti...

- És hogy nevezzük az Istent?

- Istennek. Nagybetűvel. Mert a kisbetűvel írott istenek mi magunk vagyunk...”

/Viktor Pelevin- Empire 'V'- Elbeszélés a valódi felsőbbrendű emberről/

Koncepcióm alapötletét **Viktor Pelevin**¹- „**Empire 'V'**- Elbeszélés a valódi felsőbbrendű emberről” című könyve adta. A teológiai szempontból is kritikainak mondható regény az ember eredetét vizsgálja. Az Istenek létezését az emberi agy egy melléktermékeként fogja fel. Alapkoncepcióm: Olyan szakrális töltetű művet kívántam létrehozni, amely szigorúan csak kérdéseket vet fel, és a szubjektivitásra hívja fel a figyelmet. Válaszokat nem ad, ellenben gondolkodásra sarkall. Pelevin alapgondolatát - *miszerint az Isten az ember terméke* - megtartva tovább vizsgálódtam a témában. A következő eredményre jutottam:

---

¹ Viktor Pelevin- Empire 'V'- Elbeszélés a valódi felsőbbrendű emberről

Magyar megjelenés- Európa könyvkiadó, Budapest, 2008

Fordította- Goretity József

Az emberiség transzcendencia- igényének sokszínűségeként beszélhetünk a különböző vallásokról. Minden Istenképben az ember alkotóerejét kell csodálni, és hitét, amivel a teremtés után egy adott Istenkép létezését fenntartja. Véleményem szerint az emberiség Istenei léteznek. Az emberek hite által.

A művészetben nagyon fontos számomra a transzcendencia és a szakralitás. Alkotás során mindig foglalkoztatott, hogyan építhetem be munkáimba a transzcendenst, hogyan ruházhatom fel alkotásaimat szakrális töltettel. Szememben ettől válik egy szobor, festmény vagy grafika műalkotássá.

Korábbi munkáimban is törekedtem a szakralitás beemelésére. A „**Csigababák**” és a „**Nézőpont**” szintén szakrális töltetű alkotások.

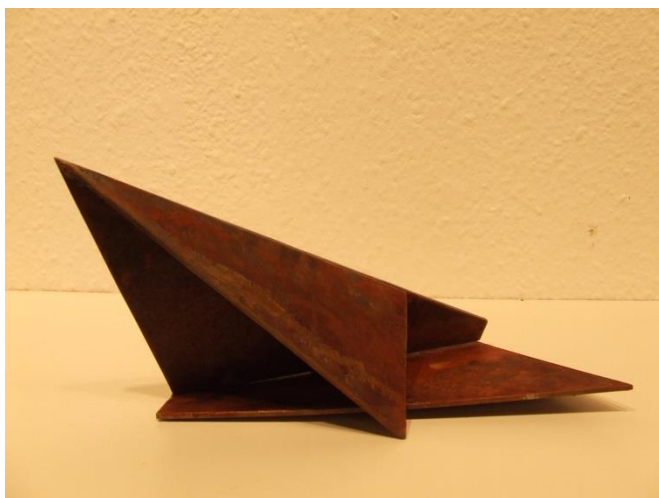
A csigababák külön dimenziójukkal teremtik meg a transzcendenst. Célom a gyermeki világ árnyoldalainak, sérülékenységének és másságának bemutatása volt.

A **Nézőpont** című alkotásom ugyancsak egy **Viktor Pelevin** által írt könyvre reflektál. A „**T**” című könyv szintén Isten és ember kapcsolatáról szól.² Művemmel a Pelevin által leírt Isteni tisztaság és fényesség, és az emberi világ mocskossága közti ellentétet kívántam kiélezve megmutatni. Ezért a fény útját munkámban a rozsdás vaslemezek határozzák meg. További elemzésként **Konkoly Ágnes** művészettörténész szavait idézném:

– *Tasnádi Szendrét korábbi műveiben is foglalkoztatta a szakralitás, vagyis inkább a transzcendencia. Most bemutatott munkájában, „hajtogatott” vasdarabjaiban, a lyukakon keresztül beszűrődő fény szimbolizálja a transzcendenst, melyet a fény ragyogásának és a rozsdás vas érzéki durvaságának kontrasztja emel ki. A mű akkor elevenedik meg, ha körbejárjuk a tárgyakat, a nézőnek magának „kell felfedeznie” a fény útját, utalva Pelevin regényének alapgondolatára: „a magunk teremtői vagyunk.”* – Konkoly Ágnes

---

² Viktor Pelevin- „T”; Magyar megjelenés- Európa könyvkiadó, Budapest, 2011; Fordította- M. Nagy Miklós

Alkotói folyamat

Transbox sorozatom mindhárom tagja más oldalról vizsgálja az ember és Isten kapcsolatát. Az alkotói folyamat során sok lehetőséget számba vettem, amiket különböző szempontok szerint vizsgáltam.

Kezdeti állapot, az első konzultáció Dr. Habil DLA Sass Valéria szobrászművész mesterrel

Jegyzetelés és rajzolás után megmutattam ötletemet **Sass Valéria** mesteremnek. A konzultáció során kikristályosodott, hogy érdemes lenne mindkét ötletet megvalósítani, és sorozatként bemutatni a munkát. A megvalósítás módjának is hasonlóknak kell lennie: anyagának, méretének, színének.

A legnagyobb kocka már az első konzultáció alatt megkapta (elméletben) végleges „formáját”. Mérete azonban a későbbiekben változott 50x50x50 cm-ről 35x35x35 cm-re. A középső kocka ekkor még azonos méretű volt az elsővel. A harmadik, legkisebb kocka ötlete az első konzultálás alatt még nem ötlött fel bennem.

A kocka- forma

Kutatásaim során rátaláltam a tökéletes formára, mely hozzátesz koncepciómhoz és szervesen illeszkedve egységet alkot vele. A kocka- forma magát az embert jelképezi. Munkám a formaszimbolika által erőteljesebben utal az ember teremtettségére.

Ég és Föld harca- a legnagyobb forma

A 35x35x35 cm-es „fél-kocka” 4 oldala lehetővé teszi, hogy szemből nézve átlásson rajta az ember. Ezzel célom, hogy a két oldalon, egymással szemben álló emberek kapcsolatba kerüljenek egymással. Ezen a ponton éleződik ki a nézőpont kérdése, hiszen én, és a velem szemben álló más-más nézőpontból látjuk a kockát, más kontextusban is tudnánk róla beszélni.

A felső és alsó tükör az eget és a földet jelképezi. Egyformák, egymás tükörképei, tükrözik egymást. A két oldalsó üveglapra két öntapadós fényképet ragasztottam fel. Az egyik az eget ábrázolja, másik a földet. A kockával szemben álló nem lát semmit tükröződni a tükrökben.

Ha kimozdul helyzetéből, a mozgás irányától függően fogja látni tükröződni vagy az eget, vagy a földet. **Nézőpont**, és **választás** kérdése, melyiket látja.

Kételyek, kritikák, elvetett és beépített ötletek az „Ég és Föld harca” esetében

„Tócsa effektus”

Mesteremnek, **Szabó Ádámnak** az ötlete volt a „tócsa effektus”. A tócsában tükröződik az ég, ezért ugyanolyan erős jelentéssel bír, mint a külön tükrözött felületek. Azonban egyszerűbb, és ezért erősebb kép, mert egymásban jelenik meg a föld és az ég, kevesebb eszközt használva. Az egyszerűbb képek mindig bővebb értelmezési tartománnyal rendelkeznek, ezért hatásosabbak.

Megfontoltam, de elvetettem az ötletet, bár igen erős képnek tartom, koncepciómat véleményem szerint nem teszi erősebbé. Nem az a koncepció lényege, hogy tükröződik az ég a földben. A föld és az ég külön jelenség, nem jelennek meg egymásban, és egymástól függetlenül léteznek más értékeket képviselve. A címben is harcuk jelenik meg. Ily módon nem támasztaná alá koncepciómat a tócsa- motívum használata.

Az áttört kocka- forma kritikája

Alátámasztja, vagy gyengíti a forma a koncepciót?

„Sátor- forma”, 3 lapból: Az áttört kocka- formát, tanárom, **Szabó Ádám**, három, egymásnak támasztott négyzetből álló formával képzelte el. A három egymásnak támasztott négyzet- forma miatt úgy tükröződik a két kép, hogy szinte egymásnak feszülnek, hiszen egymásnak vannak döntve. Ebben az esetben fent nincs tükör. Bár érdekes forma, ami a nagyobb tükröződött felület miatt többet mutat a képekből, úgy vélem teljesen megváltoztatná koncepciómat. A felső részen így nincs tükröződő felület, ami a földet, vagy az eget jelentené. Csak egy tükörfelület lenne, ami önmagában nem hordozza koncepcióm lényegét, hisz a két tükörfelület a földet és az eget jelképezi.

Bezárt, lehatárolt tér kritikája

Szabó Ádám mesterem szerint nem indokolt a bezártság, körülhatároltság. Véleményem szerint a körülhatároltság az áttört formával oldott lesz.

A képek látószöge és a távolság problematikája

A két felragasztott kép kritikája: A föld közelről, míg az ég távolról volt fotózva képeimen. A földről közeli képet kaptunk, míg az égről távolit. Mestereim szerint nem indokolt a különbség. Ez így igaz. Változtatnom kellett a képeken. Az égből „közelebbi” képet kellett szerkesztenem, míg a földet ábrázoló képet minél távolabbról kellett megmutatnom. Ennek megvalósításában **Sass Valéria** mesterem volt segítségemre.

Két kép helyett négy

Bármilyen gondosan megterveztem az alkotói folyamatot, számításaimba mégis hiba csúszott. Az öntapadós fólia hátoldalán ugyanis nem a kép hátoldala látszott, mint ahogyan számítottam, hanem hófehér volt. Mivel üveglapra ragasztottam fel őket, a fehér oldal tökéletesen látszódott az üveg túlsó oldalán, vagyis azon, melyet az emberek kívülről látnak. Ez nem maradhatott így. Kívülrre is fel kellett ragasztanom a képeket. Mielőtt felragasztottam volna, eszembe ötlött egy játékos lehetőség. Ha felcserélve ragasztom fel őket, (így az eget ábrázoló kép másik oldalára a földet ábrázolót helyezem,) akkor egy bizonyos szögből szemlélve a kockát a ragasztott képek és azok tükröződései miatt tökéletes föld- dobozt, és ég- dobozt kapok. Úgy gondoltam ez a játékoság érdekesebbé tenné munkámat.

Az Ige- a középső forma

A középső kocka ekkor még azonos méretű volt az első kockával. Minden oldala tükör, homokfűjt feliratokkal. A feliratok különböző nyelveken ugyanazt jelentik: ISTEN (Jumala, Tanrıça, God, Gott, Dio, Dieu, Isten, Bűh, Bóg, Perëndia, Guder, Dievs) Az írás tükörírás, csak a tükröződött felület olvasható és érthető számunkra. Ez a transzcendens érzések

átformálását jelenti, emberi szinten való megértését segíti, képekbe tömörítését és megnevezését jelenti, egyetemes szinten.

Kételyek, kritikák, elvetett és beépített ötletek „Az Ige” esetében

A méret kritikája

Az eredeti, 50x50x50 cm-es kocka indokolatlanul nagynak hatott **Sass Valéria** és **Szabó Ádám** mestereim szerint. **Szabó Ádám** mesterem megkérdőjelezte továbbá a méretbeli azonosságot: Véleménye szerint az azonos méretek statikussá tennék a sorozatot. Az eltérő méret formai szempontból izgalmasabb. Így a második forma a 30x30x30 cm-es méretet kapta. Megvalósulás után valóban hatásosabbá vált a munka.

Kettőből három

Kezdetben úgy véltem, két eleme lesz a sorozatnak. A harmadik kocka ötlete az elakadás fázisában merült fel. Ez alatt az időszak alatt új formációkat is kipróbáltam, forgatva a kockát. Az egyik esetben az üveglap került felülre. Fölé hajolva nemcsak a feliratot láttam tükröződni, hanem saját magamat is. Egyből tudtam: olyan egyszerű és mégis erőteljes kép ez, amivel érdemes foglalkozni. Kezdetben még a kombinált megoldáson gondolkodtam, hogyan lehetne látni a különböző nyelveken írt szöveget, és a felülről tükröződőt egyszerre. A végső konzultálás alkalmával **Szabó Ádám** mesterem megerősített ötletemben: egy harmadik darabbal kell kiemelni a mondanivalót.

Az Isten- a legkisebb forma

A legkisebb kockának csak egy oldala tükör. A felirat az angol GOD, Isten szó összekevert és tükrözött betűiből álló szó, mely kiadja a szintén angol DOG, azaz kutya szót. Az érdekes párhuzam meghökkentő. Mérete 25x25x25 cm lett.

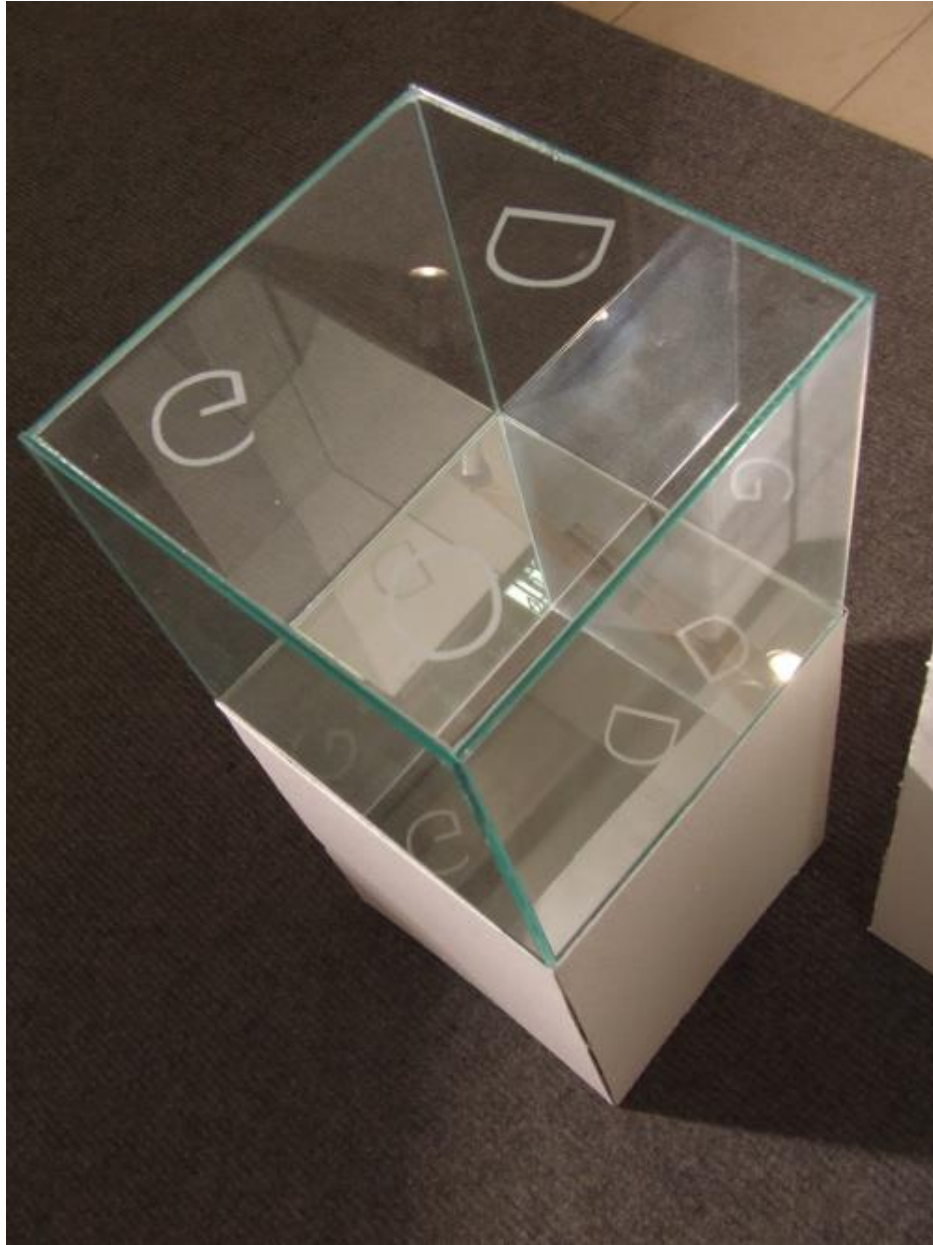
A szakrális tér

A kocka minden oldalról lehatárolt, vagyis teljes, 6 oldalú. Az így belül létrejövő tér tökéletesen elkülönül a kiállítótértől. Ezáltal, és a szöveg által szakrálissá válik.

Kételyek, kritikák, elvetett és beépített ötletek „Az Isten” esetében

A God szó betűinek elhelyezkedése

Az eredeti elképzelés szerint tükrírással lett volna felírva az angol GOD szó. Így a kutya, és az isten szó is pontosan értelmezhető lett volna. A végleges változat szerint a szó tükrírással, és nem tükrírással írt betűi nem adnak ki egy értelmes szót sem. Az így fellépő asszociációs zavarban a néző rájön, a leírt szó sehogyan sem értelmezhető. Az ott rejtőző, ámbár nem leírt „dog” szó nagyobb feszültséget kelt, mintha teljes valójában szerepelne, csakúgy, mint társa, az Isten szó. Az ember képe az egyetlen, ami konkrét, tisztán értelmezhető, és teljes valójában megjelenik, felülemelkedve az értelmetlen szavak elemzésének problematikáján. Hiszen mindenki azt látja munkámban, ami saját személyiségéből adódik. Erre a megoldásra **Szabó Ádám** mesterem vezetett rá.

A kívülről jövő fény

Az oldalsó üveglapok eredetileg dupla tükrök voltak. A külső tükrökben a látogató saját magát látja. A tükröződött kiállítótér érdekességén és tértágító hatásán kívül úgy véltem nem ad hozzá koncepciómhoz. Végül azért vetettem el, mert a harmadik kockánál az emberek tükröződése a fő motívum, és a második forma külső felületét is tükrök alkotják. Más tükröződő felületet, melyben a látogatók magukat látják, nem találok indokoltnak és szükségesnek. Az üveg használatának esetében felmerült a kérdés: vajon nem zavaró e, ha a vékony öntapadós képen átsejlik a külső fény. Véleményem szerint nem zavaró.

Címek problémája: Az Ember/ Az Isten

Problémát jelentett a harmadik kocka címének megadása. „Az Ember”, vagy „Az Isten” változatokon gondolkodtam. „Az Ember” változat azt sugallja: csak az ember jelenik meg ebben a munkában. Az Isten címet adtam neki. Úgy éreztem, a címválasztás miatt átértelmeződik a koncepció. A címben az Isten, a tükörben az ember jelenik meg, míg a felirat mindenki számára szabadon értelmezhető.

Beépítettség

Szabó Ádám mesterem felvetette a beépítettség ötletét, miszerint a posztamensbe rejtett térben jelenik meg a tükrözött felület, a posztamens teteje pedig a homokfújt üveglap. (Mintha belerejtettem volna a kockát a posztamensbe.)

Elvetettem ötletét, mert véleményem szerint nem illeszkedik a - posztamens, mint az alkotás maga- megoldás a koncepciómba. A további értelmezésre váró megoldás nem ad hozzá koncepciómhoz. Elvesz egységességéből és sorozat- jellegéből. Így a kocka- forma mellett döntöttem.

Konceptuális szobrászat

Művem a „*konceptuális szobrászat*” kategóriájába sorolható alkotás. A konceptuális művészet, ahogy nevében is benne van, fogalmi művészet, a gondolati tényezőket helyezi előtérbe a formával szemben. Az 1960-as évek végén alakult ki, a „*minimal art*” folytatásaként. A művészet célja ekkor már nem maga a mű, sokkal inkább a mű terve, alapgondolata, vagyis a koncepció. Művem hitelességét és a konceptuális szobrászatban való létjogosultságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy már szerepelt kiállításokon. Első ízben a 2014-es egyetemi csoportos szakmai kiállításon, másodízben pedig a **Mozdulat és Csend** című kiállításon, ami **Árvay Zolta** művész úrral való közös kiállításunk volt. 2014 augusztusában pedig önálló kiállításomon fogom szerepeltetni, mely összegzése lesz a transzcendens és szakrális témakört körüljáró eddigi munkáimnak.

Úgy érzem ezzel a művemmel közelebb kerültem a konceptuális szobrászathoz, melyet a jövőben képviselni szeretnék. Olyan útra léptem rá, melyet 2014 őszén esedékes németországi tanulmányutam ideje alatt is követni szándékozok.

Csoportos szakmai kiállítás

Közös kiállítás Árvay Zolta művész úrral

Transbox sorozat kétféle nézetből- Út galéria, **Mozdulat és Csend** kiállítás

